

”Skapelsefeber - Kristi Återkomst”
Domssöndagen, Globala Veckan, 25/11,- 07, Gideonsbergskyrkan,
I årg. Ep. 2 Petr. o. Ev. M.25
Psalmer: 314, 287, 786 och 490
Per Larsson

Vår tro är framåtvänd. Vi vet inte mycket om framtiden. En sak vet dock alldeles säkert: klimatförändringen kommer totalt att förändra den! Och fortare än vi tror! Men kristen tro är också – och ännu säkrare! - att Jesus Kristus kommer oss till mötes. Vi samlas idag under Globalveckans tema ”Skapelsefeber”. Men Domssöndagens rubrik är ”Kristi Återkomst”. Det hör faktiskt nära samman. En dag skall vi stå inför honom. Då får vi frågornas fråga: vad har vi gjort mot hans minsta systrar och bröder? Vår livsväg, vår historia är fr.a. en resa hem, mot honom. Och medan det ännu är mörkt i världen, sjunger Guds folk – som vår starka, berörande kör alldeles nyss! – både om allvaret - men också med trotsigt hopp om gryningen, om *nya himlar och en ny jord där rättfärdighet bor*. Sången och musiken om Honom vi skall möta befriar vår längtan och ger styrka i dagens kamp. Idag behöver vi det extra mycket.

Många forskare menar, att det oerhörda evangeliet idag är höjdpunkten i hela Matteusevangeliet. Allt i Jesusberättelsen före har byggts upp och pekat fram mot det som skall ske på världens stora nyårsafton, när Människosonen intar sin tron. Det som kommer efter i evangeliet – korset, uppståndelsen och lärjungarnas sändning ut i världen i mission - allt det får också sin slutgiltiga tydning den dagen. Då skall det för alla folk och varje enskild uppenbaras vad den djupaste meningen med våra liv är: spontan självutgivelse och kärlek i Jesu efterföljd till dem han kallar sina minsta bröder – det är nödens barn och alla andra utsatta och hotade medvarelser i Guds underbart mångfaldiga skapelse. Det är inte tillväxt, konsumism, industrisamhällets lyx, allt det trams som fyller våra massmedia, ytligt självförverkligande,Våra liv skulle vi ge åt varandra i omsorg om vår enda Jord, som vi alla är helt beroende av. Innerst inne anar vi att detta är sanningen, om livets svåra räknestycke skall gå ihop. Det är därför inte ett omänskligt och meningslöst slut som väntar vid vägens ände. Det är alltings dom och alltings mening, på en gång barmhärtigt och rättvist.

Har vi någonsin firat Domssöndag när bibelns texter talat så konkret och skakande till oss som i år? Jag tror inte det. Globala veckan som firas i alla de församlingar och kyrkor i hela landet, där man vaknat och på allvar bryr sig om samtiden, har alltså temat Skapelsefeber. För Moder Jord är allvarligt sjuk nu, av svåra infektioner i 2/3 av ekosystemen och hon får det allt svårare med andningen p.g.a. av kvävande avgaser. Hon är nu så varm, att vi faktiskt allvarligt fruktar för det värsta. Tempen får absolut inte stiga mycket mer än någon enda riskfylld grad. Guds egen skapelse har feber! En allvarlig Ban Ki-moon, FN:s generalsekreterare, sade ju förra helgen ordagrant: Världen står nu på randen till en katastrof. Han tillade: Det är inte science fiction! Det är vetenskaplig sanning! Nu är det politikernas sak att omsätta den insikten i handling! För det går ju att undvika – om vi tillsammans vaknar och handlar! Har vi vaknat?

Det som att gå in i ett hotande mörker! Kan det vara sant, att det handlar om oss, högst konkret, vår egen livstid, vår egen livsstil, att vi faktiskt sitter i en buss som än kör oss rakt mot avgrunden? För än har inga signaler om ändrad färdriktning kommit från världens och våra egna politiker! CO2 –utsläppen i världen har, trots Kyotoavtalet, ökat fyra gånger sen 1990 och de fortsätter snabbt att öka som vi lärt denna vecka. Överallt på jorden talar man nu om växthuseffekten. Minst oroar vi oss i våra rika länder, stod det i tidningen häromveckan. Oron finns mycket mer hos afrikaner och kineser, där över 90 % bekymrar sig över klimathotet. Idag är det inte kyrkan som skapar domedagsstämning. Det gör vetenskapsmännen i en allt mer ensstämmig kör! FN:s klimatpanel, 2.500 av världens bästa forskare, pekar på de två bistra fakta som kommer att förstöra livet på jorden såvida vi inte förmår våra politiker till en radikal helomvändning de närmaste åren – vi har högst 8 på oss, säger de! Det första är värmen och hettan p.g.a. växthusgaserna vi släpper ut. Det andra är det detta leder till: svåra översvämningar om all polarisen tillåts smälta. Det går nu så fort att hela Arktis sommaris, alltså allt det det vi kallar Nordpolen, beräknas vara borta om 6 -7 år. Både nordöst- och nordvästpassagerna är denna höst helt öppna ffg. på 10.000-tals år. När Grönlands och Antarktis isar också smält kommer avsevärda delar av många, många av världens storstäder att stå under

vatten. Detta är inte Science fiction! Liknande katastrofer har hänt förr. Men aldrig under människans civilisation.

Det märkliga är att vår bibel talar samma språk. Just hetta och förödande översvämningar utmärker även Skriftens varningsrop. Kören sjöng i episteltexten om *himlakroppar som upplöses i eld* och om att *allt som människan gjort där förgås*. Förra söndagens epistel sade: *Himlen skall lösas upp som en rök, jorden slitats ut som en klädnad och dess invånare dö som flugor*. Visst håller vi på att slita ut jorden! Det är kusligt nära det FN:s klimatpanel säger kommer att ske med stora delar av jorden om en 50-60 år såvida vi i västvärlden inte kan hejda utsläppen nu. Fast en del av oss vet redan om förebuden i torkans Afrika. Kriget i Darfur handlar mest om värdefull odlingsmark som övergått till öken. Läs DN idag! Framtiden är där redan över oss, är budskapet. Lutherhjälpen, som skall få en stor kollekt till sina många miljöprojekt idag, arbetar dock envetet med framgångsrika bevattningsprojekt i Mali, Mauretanien och Etiopien.

Bibeln kallar översvämningsshotet för ”*syndaflod*” Det är ett bra namn. För syndafloder åstadkoms av människans övermod och själviskhet, fr.a. människors vägran att läsa tidens tecken. I en av texterna idag (på 3:e årg.) talar Jesus om hur det var på Noas tid. Han säger att inget hade varit viktigare att lyssna till den gången än hammarslagen från det märkliga båtbygge man höll på med nere vid flodstranden. Men människor brydde sig inte utan fortsatte bara att syssla med ”*att äta och dricka, köpa och sälja, plantera och bygga - tills floden kom och gjorde slut på dem alla*”. I Bangladesh har miljoner den sista veckan in på bara kroppen upplevt förebudet om denna syndaflod. Fast där är det oförskyllt. Skulden ligger på vårt obekymrade leverne. Är det inte en förödande tydlig bild också av vår dåraktiga tid? Globala veckan och vår gudstjänst vill vara ett upprop och ett förebud om en utväg, något av hammarslagen i ett nytt båtbygge av hopp och räddning. För Gud ångrade sig, den gången, står det (i I Mos 9:e kap.) Han använde människan för att rädda den biologiska mångfalden in i arken. Och sedan slöt han det första förbundet, inte bara med människan utan också med allt skapat. – Det vill vi ta fasta på. Det ger oss hopp och mod! ”*Aldrig mer skall vattnet bli till en flod som utplånar alla varelser!* (1Mos. 9:15) var Guds löfte till Noah och hans efterföljare - om de följde sin del av avtalet. För Gud straffar ingen. Han är samma Gud, full av nåd och barmhärtighet och längtan och kärlek ömhet även på domssöndagen. Domen och straffet drar vi på oss själva helt och hållet. Det är verkligen människan själv, som åstadkommer klimatförändringen, säger en till 98% enig vetenskaplig expertis.

Globala Veckan och vi i kyrkorna med alla våra kontakter ute i världen genom mission och annat bistånd vill inte minst lyfta fram fattigdoms- och rättviseperspektivet i det här. Utvecklingsländerna drabbas ju hårdast, fast vi i väst orsakar de värsta utsläppen. Jag vet väl jag talar om. Både i Tanzania i Östafrika och Bortre Asien har jag efterhand under ett helt missionärsliv sett miljöförstörelsen och konsekvenserna för klimatet av vårt sätt att leva. Därför engagerar jag mig!

Vi i kyrkan har viktiga försteg framför andra när det gäller den här krisen - om vi tar vår tro på allvar. Jag tror att vi kan våga vara ärliga, se den bistra sanningen i ögonen med bibehållet hopp. För hopp kommer också att bli en bristvara. Men vi tror orubbligt, att det finns utvägar. Gud står ju fast vid sitt löfte till Noah om vi följer avtalet. Vi borde också mycket bättre kunna tackla den enorma skuldfrågan, västvärldens och min personliga och faktiska miljöskuld till tredje världens folk och framtida generationer. Tala om arvsynd, det arv vi lämnar efter oss, precis som om vi på allvar, i våra hjärtans djup, menar att våra barnbarn gärna får utstå vilken jordtemperatur som helst, bara vi får fortsätta att leva i högkonjunkturen som idag! Det här är världshistoriens största orättvisa alla kategorier.---- Kyrkan måste akta sig att bli moralist. Det kommer att finnas tillräckligt många andra som kommer att moralisera över hur vi skall leva miljövänligt de närmaste åren. Men Jesus kan också idag befria oss från synd till beslutsam handling. **Jag menar att förlåtelsen i Jesus Kristus alltid är en nödvändig, existentiellt upplevbar och frigörande hjälp till handling från vanmakten.** Det återkommer jag till snart i slutet.

Vad ni har gjort för någon av dess minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig”, säger Jesus idag. Jag befinner mig på fast biblisk mark, när jag på djupaste allvar föreslår, att vi fr.o.m. nu bör utvidga innebörden i det broder- och systraskapet. Det gäller visst idag vår nästa både här hemma och långt borta, invandrarungdomarna på stan, min ensamma granne i trappuppgången och aidssjuka i Indien och svältande i Darfurs eländiga läger. Men hans omsorg gäller också resten av skapelsen i alla dess mångfald

och alla dess delar. *Både människor och djur, hjälper du Herre*, står det oupphörligt i bibeln, fast våra ögon liksom slinter förbi det. Frälsningen, både i GT och NT gäller tveklöst hela skapelsen. Jesu försoningsverk omfattar *allt i himlen, på jorden, under jorden, på vattnet och i och under vattnet* står det ordagrant. Mycket kunde jag berätta om detta, det är en huvudlinje i ämnet ekologisk teologi. Men vi förstår nu allt bättre att alla de ekosystem som nu är hotade på jorden, t.ex. de 30-40% av alla existerande växter och djur och fåglar och fiskar, som enligt klimatpanelen nu hotas av utrotning, också är nödvändiga för människans eget välbefinnande och liv. Gud skapade oss så att allt hör samman i ett omtåligt nätverk. Det var därför Noahs ark måste byggas så stor. Den tretåiga hackspetten och Arktis isbjörnar och de sällsynta orkidéer som nu försvinner i skogsskövlingens Sumatra och Burmas regnskogar är också våra bröder och systrar. Gud har skapat dem alla och hans hjärta klappar för allt levande.

Vad ni har gjort för någon av dess minsta som är mina bröder det har ni gjort för mig. De orden får en ny innebörd för oss idag. Visst är det bara människan som är gudomlig, Guds egen avbild. *Ni är mer värda än många sparvar*, sade Jesus. Men naturens olika arter är enligt bibeln också heliga, de har var och en sin egen integritet, de är besjälade och finns till i Guds blick. Enligt GT lovar naturen Gud oupphörligt, dag och natt, berg och fåglar, hav och floder. Det är bara människan som måste lära sig lovsången!

Domen för det förstörda klimatet gäller i första hand hela västvärlden men också mig personligen idag. Jag vet att jag obönhörligen placeras bland getterna, när jag ser på världen. Jag tror att många av oss har den syndakännedomen. Då skall vi också veta, att det bara är den dödsdömd som riktigt kan förstå vad benådning innebär. Det är något oerhört oväntat, glädjande och befriande! Evangelium på domssöndagen är att han som skall döma oss är densamme som lät sig dödas för vår svaghets skull. Hans märkliga och otroliga gåva som heter FÖRLÅTELSE söker oss all idag, kanske mer än varje annan dag. Den befriar oss till upprättelse och handling. Den leder oss både till en ny gemenskap med honom själv och rakt ut till alla dessa minsta av hans bröder och systrar av olika slag vi talat om idag. Gör den inte det, har vi knappast tagit emot den.

Idag ser Kristi kyrka fram emot en ny himmel och en ny jord där rättfärdighet bor. Vår kallelse är att leva föregripande, leva redan nu som om vår längtan efter en ren och hel och rättvis jord där rättfärdigheten bor vore sann. Den kallar oss idag ut i nödens värld, kanske alldeles särskilt nu att delta i opinionsarbetet för att för att ge politikerna råg i ryggen så att de börjar våga ta sitt ansvar.

Idag känns det extra viktigt att få fira nattvard. Hos Jesus får vi vara helt ärliga. Vi vet att hos honom finns all förlåtelse, men också mycken kraft. Jag går fram för att erkänna: Jag är inte oberörd av medmänniskors och Moder Jords lidande. Jag vill ställa mig till hans förfogande så gott jag kan med mina enkla gåvor. Det räcker mer än väl. Fr.a. vill jag ha del av hans liv som ger världen liv.

Som vanligt efter predikan blir det nu litet musik. Det behöver vi nu för att få tid till eftertanke och bön. Dan vid orgeln kommer då att spela Bachs underbara "Wachet auf", ett orgelstycke skrivet för denna tid i kyrkoåret. Olov Hartman har på ett ställe beskrivit glädjen och skönheten i mötet med Herren på hans andra Advent så här – och när jag läser det igen slår det mig, hur väl Olov Hartman visste, att även själva skapelsen är inbegripen i Kristi Försoning – även lärkorna och trollsländan och den susande skogen! OH säger:

" Så har Back i sin kantat Wachet auf, koralen med domsbasunerna, låtit en dansmelodi sväva som en vindfläkt i en aspkrona. Det är Sions dotter som möter sin konung. Det är alla slavar och syndare och eländiga som möter sin Frälsare. Det är laviner och farande stormar och fradgande vågor, som kastar sig mot det djup av kärlek, som har dragit dem till sig. Det är alla lärkor som lyfter ur dalen tills morgonsolen får deras svingar att lysa. Det är en slända, en blå med vingar som av iskristall, hon kastar sig ut över skogssjön, och skogen susar i hennes dans. Det är en bedjande människa som öppnar sina ögon och ser in i Gud. Hennes vän har kommit".

Vi blir stilla och lyssnar till Wachet auf.....Vakna, vakna upp!

